

149. SAYI

ŞALOM

Dergi

Dünyanın
çatısı
Tacikistan

ATATÜRK
& *fotoğraf*

Tutkunun dansı
TANGO

"FOTOĞRAF
TUTKUDUR..."

Mücadeleden
hiç vazgeçmediler
İSVANLAR

filmekimi'nde
TOP 10

Izzet
Keribar

Bu yıl Arkas Alaçatı açılış sergisi olarak hazırladığım Yeni Topraklar / New Lands sergi hazırlıkları sırasında Itamar Gov'un çalışmalarıyla tanıştım. 40 yaş altındaki genç sanatçıların işlerini özel koleksiyonlardan derleyen bu serginin ön hazırlıkları sırasında, önce Berlin'den konuştuğum Itamar, kısa bir süre sonra Tarabaya Kultur Akademie bursunu kazanarak İstanbul'a geldi. Onunla Eylül ortasında Tarabya'daki misafir atölyesinde konuşurken son dönem çalışmalarını izlemem, sanatı ve hayatı hakkında kapsamlı olarak bilgi sahibi olmam mümkün oldu. İstanbul'da gerçekleştirdiği çalışmaları halen Zilberman'daki Rising waters, radiating lights isimli grup sergisinde gösterilen Itamar Gov ile güzel kedilerin gezindiği Tarabya'daki eski Alman Elçiliği binasında yer alan atölyesinde aşağıdaki konuşmayı gerçekleştirdik.

ÇOCUKLUĞUNUZ VE GENÇLİĞİNİZ NEREDE GEÇTİ? SANATLA İLK TANIŞIKLIĞINIZ NASIL OLDU?

Tel-Aviv'de büyüdüm, ebeveynim ve kardeşlerimle şehrin farklı kesimlerinde yaşadık. Sanat her zaman yaşamımın bir parçası oldu. Birkaç nesildir, ailemde aktör, şarkıcı, ressam ya da dansçı, yani sanatla uğraşanlar oldu. Bu ortamda büyüdüğüm için doğal olarak da sanata yöneldim. Aslında başta buna karşı çıkmaya çalıştım ve üniversitede tarih, edebiyat ve sinema okumayı denedim. Ancak, sonunda, benim için dünyayla baş etmemin en ideal yolunun yazarlık değil, sanatsal uygulama yoluyla olabileceğine dair şüpheye düştüm. Yavaş yavaş kendi çalışmalarımın üzerine eğilmeye başladım ve bunun beni ne kadar ileri götürebileceğini görmeye çalıştım.

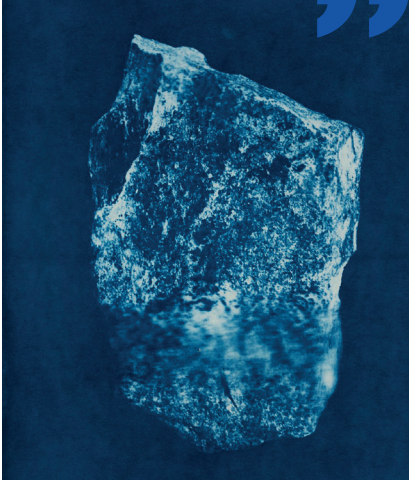
"RİSK ALMAK DENEYİN BİR PARÇASI"

Itamar Gov

FOTOĞRAFLAR: TERİ ERBEŞ

DİLLER, AİT OLMADIĞIM KÜLTÜRLERİ
KEŞFETMEYE, ANLAMAYA VE
DERİNLEMESİNE ARAŞTIRMAYA YÖNELİK
BİR ARAÇ OLARAK HER ZAMAN BANA
HEYECAN VEREN BİR UNSUR OLMUŞTUR.

Sizi Avrupa'ya gelmeye iten dürtü neydi? Berlin, Paris ve Bologna gibi şehirlerdeki ilk karşılaşmalarınız ve deneyimlerinizden bahsedebilir misiniz?

Diller, ait olmadığım kültürleri keşfetmeye, anlamaya ve derinlemesine araştırmaya yönelik bir araç olarak her zaman bana heyecan veren bir unsur olmuştur. Alman tarihine merakım vardı ve ince ayırımları daha fazla algılayabilmek için Almancayı öğrenip konuşmak istedim. Aynı şekilde Fransızca ve İtalyancayı da. Avrupa kültürünü oluşturan sosyal, tarihi ve politik bağlamları daha iyi anlayabilmek için bu yerlerde vakit geçirmek ve mümkün olduğunca bilgi toplamaya çalışmak benim için önemliydi. Bu her zaman kolay olmadı. Hatta bazen umutsuz görüldüğü zamanlar bile oldu. Son 15 yıldır Avrupa'da farklı yerler arasında hareket ediyorum ve bu hareketin kendisinde bir "yuva" kavramını bulduğumu hissediyorum. Gerek keşfetmiş olduğum yeni mekânlar gerekse bu "hareket" için, kendimi en rahat hissettiğim yer diyebilirim.

Itamar Gov,
Kindly Ghosts (Family
Photographs), 2024.
Courtesy of the artist
and Zilberman Gallery

Sayfanızdaki en eski çalışmanız 2018-2022 tarihini ve Damatio Memoriae adını taşıyor. Bu çalışmanızda Adolf Hitler'in 1930'lu yüzünü inceleyerek tanınmaz hale getirdiniz. Bana göre bu, çalışmanızın (hatırlama kültürünün incelenmesi) gelişimi açısından çok heyecan verici ve önemli bir başlangıçtı. Bu yaklaşım, sizin için de belli bir riski beraberinde getirdi mi?

Sanat pratiğimin başlangıç dönemi oldukça teorikti. Farklı nosyon ve kavramlarla (kolektif, kurumsal ve bireysel hafıza arasındaki gerilim; alternatif geçmişler ve spekülasyon gelecekler; kimliklerin çokluğu; gerçeklik ve hayal arasındaki çatışmalar) ilgileniyordum. Düşüncelerimi ve yansımalarımı görsel materyallere aktarmanın yollarını bulmaya çalıştım. İlk andan itibaren ve halen de takip ettiğim, heyecan verici bir deneyimdi: formlar, materyaller ve diller arasındaki çevirinin zorluğu; belirli bir biçimde var olan duygu ve düşünceleri başka bir biçimde ifade etme girişimlerim... Çalışmalarım her zaman güncel olaylar ve söylemler hakkında belirli bir yorum ya da değerlendirme sunduğundan, doğal olarak risk almak deneyin bir parçası...

“ÇALIŞMALARIM HER ZAMAN GÜNCEL OLAYLAR VE SÖYLEMLER HAKKINDA BELİRLİ BİR YORUM YA DA DEĞERLENDİRME SUNDUĞUNDAN, DOĞAL OLARAK RİSK ALMAK DENİYİN BİR PARÇASI...”

Avrupa Yahudilerinin kayıp geleneklerinin, dinî köklerinin ve kadim bilgilerinin yeniden keşfi, çalışmalarınızın ana teması gibi görünüyor. Bu konulara erişimi nasıl sağlıyorsunuz?

Birkaç yıl önce, Carlo Ginzburg’un “Threads and Traces. True False Fictive” isimli eserini okudum. Bu kitap tarihe, hafızaya, hiyerarşilere ve kültürel geleneklere olan bakış açımı tamamen değiştirdi. Ginzburg, “mikro tarihler” olarak adlandırdığı küçük ve önemsiz gibi görünen olaylara, anlara, nesnelere, figür- lere odaklanarak büyük sosyo-politik manzaralara ışık tut- mayı başarmış. Bir şekilde ben de bu yaklaşımı benimsedim. Projelerim artık beni gerçekliğin, estetiğin ya da politikanın çok katmanlı bir incelemesine götürecek minik bir detayın ardındaki arayışlarla başlıyor. Ailemin kişisel geçmişi, aynı zamanda bu “mikro tarihlerle” anında erişimimdir, ancak tabi ki sadece bundan oluşmuyor.

İstanbul’daki Tarabya Kültür Akademisi’nde burslu olarak bir süre çalıştınız. İstanbul’daki Yahudi toplumu ile ilk temaslarınız ve izle- nimleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Tarabya’da geçirdiğim zamanlar çok keyifli ve büyüleyici idi. İstanbul’da eskiden çok hareketli, ancak günümüzde artık kapalı ve boş olan “hayalet mekânları” izleme fikriyle geldim. Örnek vermek gerekirse, birkaç yıl evvel İstanbul’dayken ziyaret etme şansına sahip olduğum, fakat şimdi kapalı olan Galata’daki “Pesah matsa fabrikası” diyebilirim... 500. Yıl Vakfı Türk Mu- seveleri Müzesi müdürü Nisya İşman Allovi ve arşiv sorumlusu Alberto Modiano’nun nazik karşılamaları ve yardımları sayesinde vakfın arşivlerini, fotoğraf ve belgelerini inceleme fırsatım oldu. Orada bulduğum materyaller zamanı gelince ortaya çıkacak ve farklı projelerime temel oluşturacak. Tarabya – İstanbul’daki çalışmalarım sona erdi ve Berlin’e geri döndüm. Ancak çok yakında İstanbul’a geri gideceğim ve tümit ediyorum ki, bu çalışmalarımı daha da ge- liştirebileceğim.

Itamar Gov, Beloved Refuge of All Strangers (Προσφιλές Ξενοδόχημα), 2023, installation view. Courtesy of the artist and Zilberman Gallery

*Dr. Necmi Sönmez, Düsseldorf’ta yaşıyor ve çalışmalarını bağımsız yazar, editör ve küratör olarak sürdürüyor. Tate, Staatliche Museen Berlin, Borusan Contemporary, Kiasma, Kunsthalle Deutsche Bank, Kunstmuseum Bochum, Sabancı Müzesi, Kunsthau Göttingen, Stiftung Zollverein başta olmak üzere birçok uluslararası kurumla ortak projeler üretiyor.